

Vergaderjaar 2024–2025

29 398

Maatregelen verkeersveiligheid

Nr. 1133

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 november 2024

Op 23 oktober 2024 heeft de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat gevraagd te reageren op een brief van de vereniging Consumentenbelang Autorijbewijs (VCBA). De vereniging vraagt in de brief, ook op basis van eigen onderzoek, aandacht voor enkele punten over rijexamens en het rijonderwijs. Het ministerie heeft in de afgelopen jaren vaker brieven hierover gehad van de VCBA. Deze brieven zijn beantwoord. Dat geldt ook voor de «brandbrief» die de VCBA 8 september 2023 aan het ministerie heeft gestuurd, en die de vereniging nu als bijlage heeft meegestuurd. In deze brandbrief brengt de VCBA vermeende misstanden en oneerlijke handelspraktijken onder de aandacht, en verwijt het ministerie dat het geen actie onderneemt op deze punten. De VCBA geeft in de brandbrief aan de bevindingen te delen met politieke partijen. Het ministerie heeft in een reactie op de brandbrief aangegeven dat het kennis neemt van de inhoud ervan.

Eigen onderzoek VCBA

De VCBA verwijst in de brief van 23 oktober naar eigen onderzoek. Dat onderzoek heeft de vereniging naar eigen zeggen uitgevoerd bij de CBR-examenlocatie in Enschede, en binnen het reserveringsplatform TOP van het CBR. Het CBR en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) hebben geen rapport ontvangen van de VCBA over resultaten van dit onderzoek. Het is dus niet bekend op welke manier dit onderzoek is gedaan, welke methode is gebruikt en wat de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek zijn.

De VCBA zegt in de brief dat het CBR het onderzoek heeft gefrustreerd door meldingen te doen bij de politie. Het CBR herkent zich niet in deze opmerking. Wel heeft het CBR in de afgelopen jaren een conflict gehad met een voormalig rijkschoolhouder die zich hinderlijk ophield bij CBR-locaties en onder andere praktijkexamens onmogelijk maakte.

Daarover zijn meerdere meldingen gedaan bij de lokale politie. Een en ander heeft ook geleid tot juridische procedures.

Hieronder ga ik in op de punten die de vereniging in de brief benoemt naar aanleiding van het eigen onderzoek.

- (1) De VCBA stelt, op basis van het genoemde eigen onderzoek bij het CBR in Enschede, dat daar een groot deel (43%) van de examenkandidaten een te kort praktijkexamen heeft gehad. Daardoor zouden deze examenkandidaten zijn bevoordeeld. De VCBA haalt hierbij artikel 83 van het Reglement rijbewijzen aan, waarin volgens de vereniging staat dat een examenrit minimaal 35 minuten moet duren. De redenering van de VCBA is niet juist. Artikel 83 stelt dat het praktijkexamen minimaal 35 minuten moet duren, niet de examenrit. Het praktijkexamen start met de ogentest, en met controlevragen over het voertuig. Dat kan bijvoorbeeld gaan over wat er gecontroleerd kan worden aan de banden of wat er zich onder de motorkap bevindt. Daarna volgt de examenrit. Het CBR herkent zich dus niet in de stelling van de VCBA dat een groot deel van de examenkandidaten in Enschede een te kort praktijkexamen heeft gehad. Overigens plant het CBR 55 minuten voor een examen. Voorafgaand aan het praktijkexamen is er een voorgesprek. Na afloop volgt er een nabespreking.
- (2) De VCBA stelt op basis van het genoemde eigen onderzoek dat examenkandidaten van de grootste opleider in Enschede in 32% van de gevallen geen bijzondere verrichtingen hoefden uit te voeren tijdens het praktijkexamen. Het CBR herkent zich hier niet in. Alle examenkandidaten worden getoetst op bijzondere verrichtingen, tenzij met goed gevolg een tussentijdse toets is afgelegd bij het CBR. Het CBR is de enige instantie die een tussentijdse toets kan afnemen die een vrijstelling kan opleveren voor het examen. Eventuele toetsen die een rijsschool afneemt tellen niet mee voor een vrijstelling. Het CBR heeft ook in geen enkel geval rijsscholen gevraagd tussentijdse toetsen af te nemen om het CBR daarmee te ontlasten.
- (3) De VCBA stelt dat reserveringstermijnen op veel examenlocaties nog 4 tot 5 maanden zijn, terwijl Minister Harbers in de zomer van 2023 heeft toegezegd dat de reserveringstermijnen eind 2023 zouden zijn teruggebracht tot 6–8 weken. Het klopt dat de reserveringstermijnen voor het B-examen fluctueren, en nog niet op het gewenste niveau zijn. De Kamer ontvangt elk kwartaal een rapportage van het CBR over de actuele reserveringstermijnen. De toezegging van Minister Harbers in de zomer van 2023 dat aan het einde van dat jaar de gemiddelde reserveringstermijn tussen de 6 en 8 weken zou liggen, is waargemaakt. In de rapportage van het CBR over het vierde kwartaal van 2023 is aangegeven dat de gemiddelde reserveringstermijn voor een eerste B-examen eind 2023 7,1 weken bedroeg. Daarbij is ook aangegeven dat er grote verschillen zijn tussen examenlocaties, en dat er in de Randstad uitschieters zijn tot 18–20 weken.

Kosten behalen rijbewijs

De VCBA meldt in de brief dat de gemiddelde kosten voor het halen van een rijbewijs 4.000 euro zijn. Deze aanname is niet juist. Uit onderzoek van het CBR uit november 2023 blijkt dat de gemiddelde kosten 3.125 euro zijn. Het grootste deel van dit bedrag bestaat uit de kosten voor rijlessen.¹

¹ <https://www.cbr.nl/nl/rijbewijs-halen/auto/wat-kost-het-halen-van-een-autorijbewijs>

Toezichtrol CBR op examinatoren

Ten slotte vraagt de VCBA om zeer kritisch te kijken naar wetswijzigingen door uitwerking van adviezen uit het rapport «Van rijopleiding naar rijonderwijs». De vereniging stelt dat deze catastrofaal zullen zijn voor de jonge consument. VCBA wijst op het advies uit het rapport om een nieuwe entiteit (Curriculumcommissie Autorijonderwijs (CCA)) wettelijke taken te geven om naast de ontwikkeling van en toezicht op de rij-schoolwereld ook (deel)toezicht te houden op CBR-examinatoren en de CBR-klachtenafhandeling.

In het advies van de heer Roemer – van rijles naar rijonderwijs – over de rij-schoolbranche staat niets over een toezichtrol op CBR-examinatoren en de CBR klachtenafhandeling door een nieuw te vormen CCA. In de taakomschrijving van de CCA staat alleen dat de CCA samen met het CBR de exameneisen vaststelt en dat de CCA een klachtenregeling heeft over rij-scholen, rijinstructeurs en examinatoren. Overigens had Minister Harbers al aangegeven voorlopig geen aanleiding te zien om een dergelijke commissie in te richten.²

Hiermee zie ik geen grond voor hetgeen de VCBA in haar brief aan de orde stelt.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener

² Kamerstuk 29 398, nr. 1109